

REMISSYTTRANDE

2026-01-05

Ert datum: 2025-09-29

Ert dnr: LI2025/01477

**Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
103 33 STOCKHOLM**

Yttrande av slutbetänkande En moderniserad fiskelagstiftning (SOU 2025:89)

Sveriges Fiskevattenägareförbund lämnar följande synpunkter på förslaget till En moderniserad fiskelagstiftning (SOU 2025:89)

Utredningens uppdrag

I utredningens direktiv anges två huvudområden som utredningen har att arbeta med. Dessa rör en moderniserad fiskelagstiftning respektive förenklade förutsättningar att bedriva vattenbruk. Detta betänkande avser den del av uppdraget som rör en moderniserad fiskelagstiftning. Utredningens uppdrag har i denna del varit att göra en översyn av regelverket på fiskeområdet och se över bestämmelserna om fiskerikontroll.

Allmänna synpunkter

Till vissa delar ser förbundet positivt på utredningens förslag till en moderniserad fiskelag då den i många delar är bra för den enskilde fiskerättsägaren. Vi ser det som lite av en upprättelse efter 1986-års inskränkning i äganderätten då det fria handredskapsfisket infördes, det så kallade allmänningens tragedi. Vi kan idag se effekterna av detta då förvaltningen av dessa enskilda vatten i hav och de stora sjöarna är ytterst bristfällig. Något som märks på vikande fiskbestånd och ett fritidsfiske utom kontroll.

Förbundet har dock ett antal viktiga synpunkter och frågetecken på slutbetänkandet där ytterligare inskränkningar i äganderätten för den enskilde fiskerättsägaren läggs fram vilka vi med bestämdhet avstyrker. Vi kräver att fiskerätten i enskilt vatten behålls intakt utan ytterligare inskränkningar!

Synpunkter

- Förslag till fiskelag (2026:000), 1 kap § 9 sida 57

Ord och uttryck.

Här står begreppet "frifiskerätt" upptaget, dock ej "enskild fiskerätt" som uttryck alternativt begreppet "fiskerätt" som utredningen själva anser att det bör benämnas. Dock anser förbundet att enskild fiskerätt fortsättningsvis ska benämnas som enskild fiskerätt i stället för enbart fiskerätt och även tas upp som ett lagdefinierat begrepp. Redan idag, med denna remiss, har begreppet frifiskerätt orsakat flera sammanblandningar med enskild fiskerätt så det är av vikt att begreppen är tydliga och väl definierade. Något som även bör justeras i resterande

del av författningsförslaget där begreppet "fiskerätt" används. Detta i syfte att tydliggöra skillnaderna.

Ett förslag till uttryck skulle kunna vara att fiskerätt är benämningen för den enskilda fiskerätten och att begreppet det fria handredskapsfisket står kvar. Då blir det tydligt och vi slipper sammanblandningar mellan fiskerättsbegreppen.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 2 kap §1 sida 61

Bestämmelser om fiskerätt

Mycket bra att fiskerätten (den enskilda fiskerätten) tydliggörs, att den tillhör fastigheten som fisket ingår i. Idag finns det många fastighetsägare som felaktigt tror och anser att de har fiskerätt för att de har äganderätt till vattenområde.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 2 kap §9 sid 63

Redskapsbegränsning vid fiske med stöd av upplåten fiskerätt.

AVSTYRKS! Om vi har förstått förslaget rätt så är detta ännu en stor inskränkning i äganderätten för den enskilde fiskerättsägaren, då det även omfattar de enskilda fiskevattnen (vilket ni definierar i begreppen kap1 §9, enskilt och allmänt vatten).

Fiske med stöd av upplåten fiskerätt ska, i juridisk mening, ses på samma sätt som om det är fiskerättsinnehavaren själv som nyttjar sin fiskerätt om inget annat har avtalats. Eventuella redskapsbegränsningar ska endast fiskerättsinnehavaren själv kunna reglera i upplåtelseavtalet oavsett om det gäller ett arrende eller vanligt fiskekort. Detta bör i stället ses som en möjlighet, exempelvis i syfte att möjliggöra husbehovsfiske för de som inte har fiskerätt. Detta genom att en husbehovsfiskare möjliggörs att arrendera fisket av enskild fiskerättsägare, och med eventuella begränsningar i fisket utpekade endast från fiskerättsägaren. Något som detta förslag ej möjliggör.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 2 kap §10 sid 63

Begränsningar i fisket med stöd av fiskerätt.

AVSTYRKS! Återigen en inskränkning i äganderätten! Här anser vi att förvaltningen i stället bör utgå i **samråd** med bland annat fiskerättsinnehavare. Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit fram ett förslag till hur förvaltning av fiskevattnen längs kusten och de stora sjöarna skulle kunna bedrivas på ett ekologiskt och socialt hållbart sätt. Förslaget är överlämnat till politiken och myndigheter och bör således vara vida känt. I slutet av yttrandet ger vi en kort resumé av förbundets förslag till förvaltning.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 6 kap §1 sid 77

Förbud mot saluföring och försäljning av fångster från havet

AVSTYRKS! Förbundet anser att den enskilde fiskerättsinnehavaren eller dess arrendator/nyttjanderättsinnehavare undantas förbudet. Detta i syfte att möjliggöra småskalig gårdsbaserad försäljning av fångster i syfte att dels bidra till en levande landsbygd, dels för att bidra till en ökad livsmedelsberedskap genom att redan i fredstid ha ett utbredd småskaligt kustnära fiske med stöd av den enskilda fiskerätten.

Förbundet anser att förslaget ändras till att endast gälla den som fritidsfiskar med stöd av frifiskerätten!

- Förslag till fiskelag (2026:000), 6 kap §2 och §3, sid 78
Registrering av den som fritidsfiskar och rapportering av fångster från fritidsfiske.

AVSTYRKS! Ett krav på att en fiskerättsinnehavare ska behöva registrera sig som fritidsfiskare är både onödigt och dåligt genomtänkt. Den som äger fiskerätten kan identifieras genom lagfarten för den fastighet där fiskerätten ingår. Ett ytterligare registreringskrav blir ett dubbelarbete utan något tydligt syfte. Det skapar mer byråkrati utan att tillföra bättre information eller en bättre förvaltning av fisket.

Att staten i vissa fall inte har full överblick över alla fiskerättsinnehavare på grund av outredda vattenområden och ett ofullständigt fastighetsregister hos Lantmäteriet kan inte vara ett skäl att lägga ett registreringskrav på den enskilde fiskerättsinnehavaren som vill nyttja sin rättighet.

Det är statens egna ansvar att reda ut sina register, inte något som fiskerättsinnehavarna ska belastas för!

Ett urklipp från regeringsformen:

Egendomsskydd och allemansrätt

Regeringsformen 2 kap 15 §. Vars och ens egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller något annat sådant förfogande eller **tåla att det allmänna inskränker användningen av mark** eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.

Den som genom expropriation eller något annat sådant förfogande tvingas avstå sin egendom ska vara tillförsäkrad full ersättning för förlusten. Ersättning ska också vara tillförsäkrad den **för vilken det allmänna inskränker användningen av mark** eller byggnad på sådant sätt att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras eller att skada uppkommer som är betydande i förhållande till värdet på denna del av fastigheten. Ersättningen ska bestämmas enligt grunder som anges i lag.

Vid inskränkningar i användningen av mark eller byggnad som sker av hälsoskydds-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl gäller dock vad som följer av lag i fråga om rätt till ersättning.

Detta bör i praktiken också vara tillämpligt för fångstrapporteringen då det också påverkar användningen genom en motprestation!

Här anser förbundet att det krävs en allmän fiskevårdsavgift för den som fritidsfiskar med stöd av frifiskerätten. Detta i syfte att veta vem som fiskar samt för att ha kontaktuppgifter till den som fiskar. Då kan systemet per automatik påminna och inkräva fångstrapportering. Något som förbundet har med i vårt förslag till förvaltning.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 7 kap, sid 79 och framåt
Fiskevård, naturvård och utsättning av fisk.

Återigen så hänvisar vi till förbundets förslag till förvaltning av kusten och de stora sjöarna. För att skapa en väl fungerande förvaltning krävs att en sammansättning likt fiskevårdsområdesföreningarna skapas och där förvaltningen utgår från denna. I förvaltningen bör ingå fiskerättsägare (-organisation), sportfiskare, markägare, kommun, länsstyrelse, med flera. Och det måste till någon form av fiskevårdsavgift för att bekosta tillsyn, vatten, - fiskevård, mm.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 10 kap §11 och §12, sid 90.

Beslag

Mycket bra då förbundet tolkar det till att gälla när fiskevakt/tillsynsperson eller fiskerättsinnehavare exempelvis påträffar omärkta redskap i ett fiskevårdsområde. Något som idag ej är möjligt då det endast är polis som får omhänderta dessa redskap, annars kan det räknas som egenmäktigt förfarande.

- Förslag till fiskelag (2026:000), 11 kap

Straffrättsliga och straffprocessuella bestämmelse

Straffansvar

Här har förbundet inge direkta erinringar mot förslaget, dock anser vi bestämt att brott mot fiskelagen måste prioriteras högre av rättsväsendet, det måste minst likställas med tillexempel brott mot jaktlagen. Fiskeresursen är lika känslig som viltresursen och många fiskbestånd i Sverige är hotade idag. Ett illegalt nätfiske kan ge större påverkan än ett jaktbrott.

- Förslag till fiskelag (2026:000), Bilaga 1 och 2, sid 107–111

Särskilda bestämmelser om frifiskerätt i enskilt vatten i havet, samt Särskilda bestämmelser om frifiskerätt i enskilt vatten i sötvattensområden

Dessa bilagor måste förtydligas i hänvisningarna att de endast avser dem som fiskar med stöd av frifiskerätt i enskilt vatten och som innehar personlig fiskelicens eller fiskar med stöd av fiskelicens och inte omfattar den som fiskar med stöd av enskild fiskerätt.

- 19.2.1 Övergångsbestämmelser, sid 1172

AVSTYRKS till del! Förbundet anser att fiskerätt kopplat till skattläggning ska ingå i övergångsbestämmelserna. Vi delar utredningens uppfattning att den moderniserade fiskelagen inte bör inskränka den rätt till fiske som kan följa av 5 § 1950 års lag om rätt till fiske i fråga om urminnes hävd, dom eller annan särskild grund. Vi anser dock att fiskerätt kopplat till skattläggning också ska ingå i övergångsbestämmelserna. Utredningen skriver i förslaget att de uppfattar att sådana rättigheter inte finns vilket är helt fel!

Utredningen anser att de delar som rör avtal och skattläggning inte ska föras över. Detta förslag **avstyrker** vi bestämt då det i enskilda vatten finns aktiva fisken som bedrivs med stöd av fiskerätt kopplat till skattlagda fisken. Vilka även kan ingå i ett fiskevårdsområde. Några exempel på detta är bland annat idag aktiva ålfisken i Blekinge som bedrivs med stöd av fiskerätt kopplat till skattlagda fisken, det finns flera byar i fjällområdena som har s.k. skattefisken, flera skattefisken i Jämtland, med flera.

- 20.7.2 Fiskevakter ska ersätta tillsynsmän, sid 1227

AVSTYRKS! Att ta bort dagens tillsynspersoner och ersätta dem med personal endast från länsstyrelserna innebär att en redan idag otillräcklig fisketillsyn av kusten blir ännu svagare samtidigt som fisketrycket ökar. Detta är ett icke genomtänkt förslag. Tvärtom måste tillsynen utökas, vilket i sin tur kräver en ekonomi. För att öka antalet tillsynspersoner krävs en utökad ekonomi som enkelt kan uppnås genom att en fiskevårdsavgift införs (se vårt förslag)! Men, för att en tillsyn ska bli effektiv så måste rättsväsendet ta brott mot fiskelagen på allvar!

Övriga kommentarer

Sveriges Fiskevattenägareförbund anser att det är högst anmärkningsvärt att förbundet ej beretts möjlighet att medverka som expertis i arbetet med att ta fram förslaget till en

moderniserad fiskelag, då det i stor omfattning handlar om fisket på enskilda fiskevatten. Samt berör förslag med inskränkningar i den redan hårt ansatta enskilda fiskerätten längs kusten och de stora sjöarna.

Avslutningsvis

Angående Sveriges Fiskevattenägareförbunds förslag till förvaltningsmodell för kusten och de stora sjöarna.

Vi har ett läge idag där handredskapsfisket längs kusten och de stora sjöarna är gratis, förvaltnings- och fiskvårdsansvaret ligger på staten, medel saknas för konkret fiskevård och fisketillsyn och där det lokala ägandeengagemang för fisk- och vattenvård, fisketillsyn och utvecklingsarbete är obefintligt. Likaså är information om fiskeregler och annat hänsynstagande bristfällig.

De krav som förbundet ser på en fungerande förvaltningsmodell är:

- Den ska stimulera lokal förvaltning, ansvar och engagemang för fiskevården med möjlighet till fisketillsyn, ransonering, fångststatistik med mera.
- Det ska vara bibehållen tillgänglighet för allmänhetens fiske och samtidigt kunna få ut information till de fiskande
- Den ska skapa resurser för fiskevård

För att uppnå våra krav och en god förvaltning ser vi följande:

- **Införandet av en obligatorisk fiskevårdsavgift** alternativt länsvisa fiskekort. Härigenom skapas resurser för förvaltning, fiskevård och fisketillsyn. Avgiften läggs på en nivå som inte skapar orimliga ekonomiska barriärer för portfiskeutövandet. Avgiften hanteras av länsstyrelserna i samverkan med en rådgivande grupp från fiskets organisationer.
- **Lokal förvaltning.** Lokal förvaltning är en förutsättning för att fiskevård, fisketillsyn och utvecklingen av fiskevattnet ska fungera.
- **Information.** Den som löser fiskevårdsavgiften/fiskekortet (laddar ner) en informationsfolder med av länsstyrelsen beslutade fiskeregler och annan information för vistelsen i de aktuella områdena. Avgiften/kortet kan kopplas till fångstrapportering med utskick av påminnelser om fångstrapportering.
- **Lagstiftning.** För att införa avgift på det fria handredskapsfisket/frifiskerätten längs kusten och de stora sjöarna krävs ny lagstiftning, vilket gör det lämpligt att ta detta i samband med moderniseringen av fiskelagen. Utredningen SOU 2005:76 innehåller nödvändiga underlag. I övrigt kan befintlig lag om fiskevårdsområden tillämpas (*Lag (1981:533) om fiskevårdsområden*).

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Tony Forsberg

Förbundsdirektör

Borgmästaregatan 9, 371 15 KARLSKRONA

Tel. 0722-14 08 69 Epost. tony.forsberg@vattenagarna.se

Webb. www.vattenagarna.se